

Dosarul nr. 2r-365/23
2-21157702-01-2r-14082023

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud. E. Ciubotaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, A. Malfi)

DECIZIE

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Diana Stănilă
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Alexandru Postoroncă,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova împotriva lui Alexandru Postoroncă cu privire la restituirea cheltuielilor pentru instruire și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Alexandru Postoroncă, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel,

c o n s t a ț ă:

La 23 noiembrie 2022, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Postoroncă cu privire la restituirea cheltuielilor pentru instruire și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, s-a admis cererea depusă de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova. S-a încasat de la Alexandru Postoroncă, în beneficiul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova suma de 77 848 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru instruirea la Academia „Ștefan cel Mare”. S-a încasat de la Alexandru Postoroncă, în beneficiul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cheltuielile pentru citarea publică în sumă de 215 de lei. S-a încasat de la Alexandru Postoroncă în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 335,46 de lei.

La 23 mai 2023, Alexandru Postoroncă a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 26 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu restituirea cauzei la o nouă rejudecare. Concomitent, la depunerea cererii de apel, Alexandru Postoroncă a solicitat, în temeiul art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Prin încheierea din 26 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea înaintată de Alexandru Postoroncă privind scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Alexandru Postoroncă, împotriva hotărârii din 26 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni. S-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți, Direcția Evidență și Documentare Procesuală a cererii de apel motivate, semnată olograf/electronic/digital și a bonului de plată a taxei de stat în mărime de 1 751,58 de lei, stabilindu-i termen până la data de 17 iulie 2023, ora 16:00. S-a explicat apelantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La 17 iulie 2023, Alexandru Postoroncă a depus cerere privind lichidarea neajunsurilor, solicitând anexarea la materialele cauzei a bonului de plată a taxei de stat.

Prin încheierea din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit apelul declarat de Alexandru Postoroncă împotriva hotărârii din 26 aprilie 2023 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Nefiind de acord cu încheierea din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, la 03 august 2023, Alexandru Postoroncă a depus recurs, solicitând casarea integrală a încheierii instanței de apel, restituirea cauzei la rejudecare, la etapa primirii cererii.

În motivarea recursului, a invocat că încheierea instanței de apel este formală, neîntemeiată. Concluzia instanței precum că apelantul a omis în termen să înlăture neajunsurile este eronată, deoarece nu a omis, dar a fost în imposibilitate de a se conforma indicațiilor instanței de apel, ca urmare a relei credințe a intimatului, precum și a neglijenței sau formalismului admis de către instanțele ierarhic inferioare.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea la 20 iulie 2023 și a expediat copia încheierii, prin intermediul poștei electronice, apelantului/recurentului Alexandru Postoroncă, la 20 iulie 2023 (f.d. 67)

Astfel, recursul depus de Alexandru Postoroncă, la 03 august 2023, se încadrează în termenul prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă.

La 11 august 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului, prin poșta electronică, copia recursului declarat de Alexandru Postoroncă, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 97-98).

Prin referința depusă la 23 august 2023, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a solicitat respingerea recursului depus de Alexandru Postoroncă și menținerea încheierii din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Alexandru Postoroncă urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin hotărârea din 26 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova. S-a încasat de la Alexandru Postoroncă, în beneficiul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, suma de 77 848 de lei, cu titlul de cheltuieli pentru instruirea la Academia „Ștefan cel Mare”. S-a încasat de la Alexandru Postoroncă, în beneficiul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cheltuielile pentru citarea publică în sumă de 215 de lei. S-a încasat de la Alexandru Postoroncă, în beneficiul statului, taxa de stat în sumă de 2 335,46 de lei.

La 23 mai 2023, Alexandru Postoroncă a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 26 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu restituirea cauzei la o nouă rejudecare și totodată a menționat că apelul motivat îl va depune după ce va face cunoștință cu hotărârea motivată.

La depunerea cererii de apel, Alexandru Postoroncă a solicitat, în temeiul art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, scutirea de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) și alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

Conform art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 26 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a respins cererea înaintată de Alexandru Postoroncă privind scutirea de la plata taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Alexandru Postoroncă, împotriva hotărârii din 26 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni. S-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți, Direcția Evidență și Documentare Procesuală, a cererii de apel motivate, semnată olograf/electronic/digital și a bonului de plată a taxei de stat în mărime de 1 751,58 de lei, stabilindu-i termen până la data de 17 iulie 2023, ora 16:00. S-a explicat apelantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Încheierea din 26 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți a fost expediată apelantului Alexandru Postoroncă, la 27 iunie 2023, atât prin intermediul poștei electronice, la adresele de e-mail [*****](#) și [*****](#), indicate de către acesta în apelul nemotivat din 23 mai 2023 (f.d. 53 verso), cât și prin oficiul poștal, fiind recepționată, la 05 iulie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 56).

Totodată, Completul de judecată reține că, copia hotărârii motivate din 26 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, a fost recepționată de către recurent/apelant, la 23 iunie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 54-55).

La 17 iulie 2023, Alexandru Postoroncă a depus o cerere, solicitând să fie anexat bonul de plată a taxei de stat în mărime de 1751, 58 de lei, cât și să-i fie acordată posibilitatea de a face cunoștință cu materialele cauzei, pe motiv că nu a reușit să se familiarizeze cu conținutul materialelor și nu a putut delega asemenea atribuții altor persoane.

Urmare a neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel din încheierea din 26 iunie 2023, prin încheierea din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit apelul depus de Alexandru Postoroncă împotriva hotărârii din 26 aprilie 2023 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele indicate în recursul depus de Alexandru Postoroncă, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel corect a restituit, prin încheierea din 20 iulie 2023, cererea de apel, or, apelantul nu s-a conformat în termenul stabilit dispozițiilor instanței de apel.

În acest context, Completul de judecată menționează că apelantul, cunoscând că a depus, la 23 mai 2023, cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, fără a fi întrunite condițiile stabilite de lege la depunerea acesteia, cât și faptul că a recepționat încheierea de a nu da curs, la 27 iunie 2023, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt ignorat de acesta.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, termenul acordat de instanța de apel pentru înlăturarea neajunsurilor, care au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel, este unul imperativ or, în conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art.111 din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului

de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Conform art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, necătând la faptul că se cunoștea din care motiv nu a fost dat curs cererii de apel și indicațiile instanței de apel, recurentul/apelantul nu a înlăturat integral în termenul stabilit neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel, nu a prezentat apelul motivat, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Bălți, termen apreciat ca fiind unul rezonabil.

Conform art. 16 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

Pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, justițiabilul trebuie să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în actul de dispoziție judecătorească emis, dacă prin acesta destinatarului i-a fost fixat un termen-limită (termen de primare) pentru prezentarea cererii de apel motivate, astfel încât acesta urmează să se conformeze cerințelor în discuție până la data stabilită, să prezinte actele enunțate, iar la utilizarea mijloacelor de comunicare (poșta electronică, oficiul poștal), să se asigure că ele vor ajunge la destinatar (la instanța de judecată) cel târziu la momentul stabilit de către instanță. O altă abordare decât aceasta va echivala cu o încălcare a termenului de procedură, fixat de instanță.

Prin urmare, în încheierea din 26 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost fixată data limită 17 iulie 2023, pentru prezentarea apelului motivat prin intermediul cancelariei Curții de Apel Bălți, iar recurentul/apelantul a avut timp suficient să facă cunoștință cu dosarul, or, ultimul a cunoscut despre existența acestuia, încă de la 23 martie 2023, data când a fost depus apelul nemotivat.

Respectiv, recurentul/apelantul nu a lichidat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de apel, iar omisiunea exercitării în termenul stabilit de instanță a obligației este imputabilă apelantului, lipsa diligenței devenind culpabilă și neopozabilă instanței de apel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, Curtea de Apel Bălți corect a punctat că apelantul în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în vederea înlăturării neajunsurilor admise

la depunerea cererii de apel, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă.

Recurentul nu a dat dovadă de diligență în realizarea drepturilor sale, astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Alexandru Postoroncă și de a menține încheierea din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Alexandru Postoroncă.

Se menține încheierea din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova împotriva lui Alexandru Postoroncă cu privire la restituirea cheltuielilor pentru instruire și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Diana Stănilă

Aliona Donos